

Onderwerp
 evaluatie en voortzetting subsidieverlening Stichting Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken.

Registratienummer
 636946
 Datum
 22 januari 2008
 Auteur
 B. Siepel
 Afdeling/Bureau
 SPV

Doel van deze notitie:

informatie verstrekken over de resultaten van de evaluatie van de Stichting Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken en over het vervolg dat GS daaraan verbindt.

Openbaarheid
Passief openbaar

Inleiding:

in het kader van de herstructurering van het bibliotheekstelsel, hebben PS in 2005 besloten invulling te geven aan de wettelijke taak tot het instandhouden van een ondersteuningsstructuur voor het plaatselijk bibliotheekwerk door het verlenen van een subsidie aan de nieuw opgerichte Stichting Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken (verder te noemen: de stichting). Aan deze subsidie werd 2008 als horizon verbonden, omdat toen niet duidelijk was of de gekozen structuur en de beschikbare subsidie passend zouden blijken te zijn in de nieuwe constellatie met twee basisbibliotheken. De vorming van deze bibliotheken heeft in de afgelopen jaren zijn beslag gekregen.

Portefeuillehouder:
Dijkma, H.

Om inzicht te krijgen in de wenselijke vormgeving van de noodzakelijke ondersteuning van het bibliotheekwerk in Flevoland hebben wij STADE Advies opdracht gegeven tot het doen van een evaluatieonderzoek van de stichting. In dat onderzoek stonden twee vragen centraal:

Vergadering Commissie Samenleving
27 maart 2008

- wat zijn de contouren van een passende ondersteuningsstructuur voor het bibliotheekwerk, gegeven de resultaten van het proces van structurele bibliotheekvernieuwing;
- hoe heeft de stichting in de afgelopen jaren gefunctioneerd en welke conclusies moeten daaraan worden verbonden voor de toekomstige positie van de stichting als ondersteuningsinstelling voor de uitvoering van bovenplaatselijke taken.

Agendapunt
 8.b.1

In het rapport worden de twee vragen als volgt beantwoord:

ad a) op basis van een heldere en inhoudelijk geformuleerde provinciale opdracht voert een instelling die qua schaalgrootte en innovatief vermogen sterk is, ten behoeve van de basisbibliotheken een aantal taken uit die vastgelegd zijn in meerjarige overeenkomsten. Het gaat daarbij in hoofdzaak om taken m.b.t. ICT, projectontwikkeling en programmamanagement, met name gericht op vernieuwingsimpulsen. Daarnaast heeft de instelling tot taak de aansluiting op de landelijke bibliotheekdiensten te verzorgen;

ad b) gegeven de financiële - en personele mogelijkheden/bepalingen heeft de instelling in de afgelopen jaren veel gepresteerd, maar de stichting voldoet niet aan de vereisten zoals onder ad a) geformuleerd. Ook niet als de subsidie voor de instelling substantieel wordt verhoogd.

De aanbevelingen van de onderzoeker betreffen in hoofdzaak het volgende:

- de provincie formuleert een aantal inhoudelijke noties m.b.t. de vraag welke taken door een provinciale steunfunctie op het terrein van bibliotheekwerk in Flevoland

Akkoord:

Portefuilleh	Afd.hoofd	Medp FIN/P&O
Secretaris	Bureau- hoofd	Prog.manag
Directeur	Beleidsmed.	Overige

verricht moeten worden en bereikt daarover overeenstemming met de basisbibliotheken die de afnemer zijn van deze diensten en met de gemeenten als subsidiënten van deze bibliotheken;

- de provincie draagt de uitvoering van deze taken op aan een sterke organisatie. Dat vraagt om een herinrichting van de huidige structuur. Innige samenwerking met een soortgelijke organisatie buiten Flevoland kan daarbij voor de noodzakelijke kritische massa zorgen. Deze structuurverandering wordt overigens niet urgent geacht, mits de stichting door het ontvangen van een hoger subsidie in staat wordt gesteld op een verantwoorde wijze zijn huidige taken uit te voeren;
- een vergroting van de inzet van autonome provinciale middelen voor de ondersteuning van het bibliotheekwerk met € 170.000 is op korte termijn noodzakelijk wil de stichting aan zijn huidige taken op een zinvolle wijze inhoud geven;
- er wordt een gestructureerd overleg geschapen tussen de gemeenten en de provincie om tot een goede afstemming en een heldere samenhang te komen tussen de financiering en opdrachtverlening tussen provincie aan de steunfunctie-instelling en van de gemeenten aan de basisbibliotheken.

Het rapport is om commentaar naar de meeste betrokken instellingen (de stichting, de Stichting Openbare Bibliotheek Almere en de Stichting FlevoMeer Bibliotheek) gezonden. De hoofdlijnen van hun reacties zijn:

- de conclusies van de onderzoeker worden onderschreven, zowel wat de richting betreft van de toekomstige structuur als het oordeel over het functioneren van de stichting;
- men onderstreept de wenselijkheid van een meer uitgewerkt provinciaal bibliotheekbeleid;
- de ramingen van de noodzakelijke extra subsidie van de onderzoeker acht men te laag. De stichting geeft in zijn reactie een gemotiveerde specificatie waaruit naar voren komt dat er € 285.000 extra (bovenop de huidige reguliere subsidie) noodzakelijk is.

Het probleem:

op welke wijze, tegen welke kosten en binnen welke structuur wil de provincie Flevoland voldoen aan zijn wettelijke taak tot het mogelijk maken van ondersteuning van het plaatselijke bibliotheekwerk..

Het speelveld:

partijen die betrokken zijn bij het vervolg op de evaluatie zijn:

- de Stichting Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken
- de Stichting Openbare Bibliotheek Almere
- de Stichting FlevoMeer Bibliotheek
- de gemeenten.

Rol van onze provincie:

de provincie draagt de verantwoordelijkheid voor het financieren van de bovenlokale taken in het bibliotheekwerk.

Open vragen voor discussie:

1. deelt u onze conclusie dat het zinvol is de subsidieverlening aan de Stichting Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken in 2009 voort te zetten?
2. deelt u onze opvatting dat in de voorjaarsnota 2008 ten behoeve van de stichting een verhoging van het subsidiebedrag dat in de meerjarenraming is opgenomen met € 40.000 opgenomen moet worden?

Politieke context:

de provincies hebben zich bereid verklaard de coördinerende rol te vervullen in de structurele- en inhoudelijke bibliotheekvernieuwing. De spelers op het veld verwachten daarom een stimulerende en initierende rol van de provincie in het versterken van het bibliotheekwerk.

Het vervolg:

het antwoord van de commissie op de vragen zal verwerkt worden in de voorjaarsnota 2008 en in de ontwerp-begroting 2009 . Daarnaast zal een ontwerp-statenvoorstel worden gemaakt waarin de hoofdlijnen van het provinciaal bibliotheekbeleid zijn neergelegd en waarin aangegeven wordt binnen welke structuur die activiteiten het beste kunnen worden uitgevoerd.

Verder informatie:

bij deze nota is een samenvatting van het evaluatierapport gevoegd. het gehele rapport is ter inzage gelegd evenals de reacties er op van de meest betrokken partijen.

Uit: Eindrapportage evaluatie St. Servicecentrum Flevolandse Bibliotheken**Slotconclusie**

Door deze hele eindrapportage heen heeft Stade Advies duidelijk willen maken onder de indruk te zijn van wat de SFB heeft gepresteerd de afgelopen anderhalf jaar. In een financieel moeilijke positie en met een moeizame ontstaansgeschiedenis is veel gepresteerd. Toch stellen we vast dat de huidige situatie geen wenselijke situatie is. De SFB is te klein en te kwetsbaar om blijvend de bovenlokale bibliothecaire taken te kunnen vervullen. Daarvoor is de vraag vanuit de omgeving (de bibliotheekgebruiker, de basisbibliotheken en, afgeleid daarvan, de gemeenten) te groot en te veelomvattend. Schaalvergroting en inzet van extra provinciale middelen is nodig om de noodzakelijke bovenlokale bibliothecaire taken adequaat te kunnen blijven uitvoeren.

Aanbevelingen

Op grond van deze evaluatie doen we een aantal aanbevelingen. Deze aanbevelingen hebben betrekking op twee punten, te weten aanbevelingen met betrekking tot de rol van de provincie en aanbevelingen met betrekking tot de structuur van de uitvoering van bovenlokale bibliotheektaken in Flevoland.

De provinciale rol:

We bevelen aan de rol van het provinciebestuur inzake de sturing op de bovenlokale bibliotheken te verhelderen en aan te scherpen:

Door tenminste op hoofdlijnen een aantal inhoudelijke noties te formuleren die betrekking hebben op de vraag welke bovenlokale bibliotheektaken door een Provinciale Steun Organisatie minimaal moeten worden geleverd

Door, in overleg met het Provinciaal Directeuren Overleg commitment te ontwikkelen aangaande de vraag welke diensten de basisbibliotheken ook op langere termijn zullen afnemen van een dergelijke PSO

Door heldere eisen te formuleren met betrekking tot schaalgrootte en kwaliteit van een dergelijke PSO

We bevelen aan de inzet van autonome middelen van de provincie Flevoland uit te breiden conform hetgeen is aangegeven in paragraaf 13 van deze notitie

(totaal € 170.000,-). Een uitbreiding van de huidige subsidies van de provincie op dit beleidsterrein is noodzakelijk om de uitvoering van vitale taken van de SFB op korte termijn te kunnen continueren.

Deze investering verkleint op korte termijn de onmiskenbare kwetsbaarheid van de SFB. Een dergelijke investering gaat ook samen met een grotere zichtbaarheid van de provincie op dit terrein:

De huidige bijdrage is van dien aard dat hiervoor slechts de aller-noodzakelijkste bovenlokale taken kunnen worden gerealiseerd. ICT, innovatie, bibliotheekvernieuwing, projectontwikkeling en projectmanagement zijn met de huidige beschikbare middelen onvoldoende te realiseren.

De huidige provinciale bijdrage per inwoner ligt onder het landelijk gemiddelde. Dat, gevoegd bij het geringe aantal inwoners van Flevoland, leidt tot een te geringe subsidie om tot een levensvatbare PSO te komen.

We bevelen de provincie aan te komen tot een vorm van provinciaal overleg tussen provinciebestuur en gemeentebesturen teneinde te komen tot een goede afstemming en een heldere samenhang tussen de financiering en opdrachtgeving van de provincie van en aan een PSO en die van gemeenten van en aan de basisbibliotheken.

De structuur van bovenlokale bibliotheektaken in de provincie:

We bevelen aan te komen tot een herinrichting van de huidige structuur van uitvoering van bovenlokale bibliotheektaken. De huidige SFB zal op termijn blijken te klein te zijn, en daardoor te kwetsbaar te blijven, om haar taken adequaat te kunnen blijven uitvoeren. Hanteer daarbij het ideaaltypische model zoals weergegeven in paragraaf 10 van deze rapportage.

De dienstverlening / uitvoering van de taken is belegd bij een sterke organisatie met voldoende garanties op de punten:

Schaalgrootte (niet kwetsbaar voor veranderingen in de omgeving)

Kennis en kunde

Prijs / kwaliteit

Flexibiliteit (snel kunnen inspelen op veranderende / nieuwe vragen)

Innovatief vermogen

Kies voor handhaving van een bovenlokale organisatie en zoek zo nodig versterking in geografische verbreding. Onderzoek daarvoor, indien nodig, de mogelijkheid van een PSO dat aansluiting vindt bij een collega PSO in een van de aangrenzende provincies. Hanteer daarbij de volgende uitgangspunten:

Een helder en zichtbaar verband tussen de provinciale inbreng (middelen) en de output van deze PSO

Voldoende eigen sturing van het Flevolandse deel van deze PSO

Helder commitment met afnemers van diensten van deze PSO in Flevoland

Commitment met Flevolandse gemeenten over deze constructie

Wat is financieel nodig?

Uit de vorige paragrafen kan worden afgeleid dat de huidige SFB weliswaar adequaat opereert maar een kwetsbare organisatie is. Die kwetsbaarheid is van dien aard dat op korte termijn oplossingen nodig zijn. De basisbibliotheken zijn op onderdelen (ICT) zeer afhankelijk

van de werkzaamheden van de SFB. Een bedrijfseconomisch kritische massa van om en nabij een omzet van twee miljoen euro voor de SFB zal niet haalbaar blijken te zijn. Vandaar ook voor een wat verder liggende termijn het advies op zoek te gaan naar schaalvergroting. Voor de korte termijn echter is een impuls voor het goed kunnen blijven uitvoeren van vitale taken als ICT en projectmanagement noodzakelijk. De SFB heeft een zeker vermogen en enige ruimte in de exploitatie nodig om de huidige vitale taken goed te kunnen blijven doen. Hier lopen inhoudelijke noodzaak en bedrijfseconomische noodzaak hand in hand:

De korte termijn impuls behelst (bedragen structureel per jaar):

Extra investering in ICT expertise	€ 60.000,-
Projectmanagement	€ 40.000,-
Innovatie / projectengeld	€ 50.000,-
Centraal coördinatiepunt landelijke aansluiting	€ 20.000,-

Met deze investering kan de dienstverlening op een hoger niveau worden gebracht en ligt deze in lijn met de voornemens zoals geformuleerd in het provinciaal bibliotheekplan.

Deze structurele verhoging van de uitgaven met € 170.000,- leidt tot een gemiddelde bijdrage van een Flevolander aan de bovenlokale bibliotheektaken van € 3,01. Nog steeds onder het landelijke gemiddelde van € 3,06 per inwoner.

Overzicht autonome middelen per inwoner

1. Drenthe	€ 5,64
2. Friesland	€ 5,08
3. Groningen	€ 4,91
4. Gelderland	€ 4,07
5. Overijssel	€ 3,65
6. Utrecht	€ 3,05
7. Flevoland	€ 2,67
8. Zeeland	€ 2,24
9. Nl Brabant	€ 2,23

---

10. Limburg € 2,22
11. Hd Holland € 2,21
12. Zd Holland € 1,52
Gemiddeld/inwoner € 3,06